

Så sköter du din certifierade skogsfastighet

Om ditt skogsinnehav är certifierat finns ett antal regler du behöver förhålla dig till vid skogliga åtgärder. Certifieringen ställer krav på att den som utför arbetet har relevant och aktuell kompetens för arbetsuppgiften.

Den här handboken innehåller övergripande information om hur du sköter din certifierade skogsfastighet. Vill du veta mer finns utförlig information på Skogsägarwebben.

Du kan också kontakta din virkesköpare eller certifieringsansvarig för att få stöd kring vad som gäller.

Visa hänsyn

Vid alla åtgärder som utförs behöver du ta hänsyn till kända naturvärden och arter. När det kommer till fåglar handlar hänsynen om att värna om kända rovfågelbon, tjäder-spelsplatser och andra sällsynta revirhävdande fågelarter.

Vid avverkning under häckningstid (vår/försommar) ska hänsyn tas till viktiga häckningsbiotoper. Åtgärder i skiktade lövdominerade skogar utförs alltid utanför fåglarnas häckningsperiod (vår/försommar).

För andra fridlysta eller rödlistade arter, exempelvis orkidéer eller salamandrar, kan det också krävas hänsyn. På Skogsstyrelsens webb finns flera artvisa vägledningar kring behov av hänsyn.

Via Artportalen.se kan du söka fram registrerade artfynd för en viss geografi. Notera att Artportalen inte alltid är korrekt, men ger ofta en bra fingervisning om vilka arter som förekommer i området.

Röja ungskog och förröja

- Bevara och/eller skapa kantzoner mot sjöar och vattendrag.
- I kantzoner/bryn och vid sjöar och vattendrag ska lövträd och buskar gynnas för att skapa en skiktad, olikåldrig kantzon.
- Bevara hänsynsytor som lämnats vid tidigare åtgärder, exempelvis runt naturvärden eller kulturlämningar.
- Där det går, utför röjning så att minst var tionde stam (tio procent) är ett lövträd.
- Värna de busk- och trädarter som finns innan röjning (till exempel en, ek och sälg).
- Träd som vilt gärna betar (asp, rönn, sälg, vide, ädellövträd, en och vildapel) sparas i stor utsträckning.

Kom ihåg att ...

- Hålla koll på vilka avdelningar i skogsbruksplanen som ska vara lövdominerade (minst 50 procent löv), så att din åtgärd inte påverkar lövdominansen negativt.
- Dokumentera vad du gjort på din fastighet och meddela din kontakt på Billerud så att din skogsbruksplan hålls aktuell.
- Lämna all underväxt som inte hindrar efterföljande skötselåtgärder vid underköjning eller förröjning.

Veduttag och vindfällan

- När vindfällda frö- eller skärmträd tas tillvara ska i snitt minst två grövre färska vindfällan per hektar lämnas.
- Högstubbar, lågor och andra träd som varit döda längre än ett år lämnas alltid. Undantag kan göras vid stor risk att träden ska falla och skada någon, till exempel ett torrträd intill en stig.
- I alla bestånd där det går ska var tionde stam (10 procent) vara ett lövträd. Gäller även vid veduttag.
- Naturvärdesträd ska alltid lämnas.

Vad är naturvärdesträd?

- Avvikande, särskilt grova och/eller gamla träd
- Träd med öppna brandlyror
- Grova träd med påtagligt vid och grovgrenig/platt krona
- Hålträd och träd med risbon
- Grova aspar och alar
- Träd med tydliga äldre kulturspår
- Trädformig sälg, rönn, oxel, lönn, lind, hägg och fågelbär
- Ädellövträd norr om den biologiska norrlandsgränsen (södra Värmland till Gästrikland).
- Grov hassel och en

Körning i skogsmark

Anpassa skogsbruket så att våtmarks- och vattenmiljöer inte påverkas negativt. Undvik spårbildning i kantzoner (t.ex. mot vattendrag) och i skyddszoner (t.ex. runt kulturminnen eller hänsynsarter). Skador på död ved ska minimeras, undvik därför att köra på liggande död ved.

Planera körning med fyrhjuling, traktor eller liknande för att förhindra spårbildning. Körningen planeras utifrån markens bärighet, eventuella kända fynd av lämningar och/eller artförekomster. Avbryt körningen om spårbildning uppstår.

Kom ihåg att ...

Räkna in tyngden av eventuellt material som du ska ta med dig ut. En tom vagn kanske inte lämnar några spår, medan en lastad vagn gör stor skada!

Plantering

Plantering ska ske ståndortsanpassat. Generellt gäller att tall planteras på magrare, högre områden som krön, åsryggar och övre delen av sluttningar samt att gran planteras i bördigare, lägre delar, som nedre delen av sluttningar och i sänkor.

Tänk på att placera plantan rätt i terrängen och plantera aldrig inom områden för fornlämningar, stigar, kulturmarker, impediment eller kantzoner.

Naturvårdande skötsel

Läs igenom beskrivning, mål och föreslagen åtgärd för den aktuella naturvårdsavdelningen (NS) i skogsbruksplanen. Utför åtgärden i enlighet med planen och säkerställ att åtgärden bidrar till att nå målet med naturvården.

Gällande maskiner

- Alkylatbensin som lägst uppfyller svensk standard SS 155461:2017 ska användas i tvåtaktsmotorer.
- För sågkedjesmörjning ska vegetabilisk sågkedjeolja, annan miljögodkänd sågkedjeolja eller smörjfett för sågkedjesmörjning enligt SS 155470:2020, lägst miljöklass B användas (undantag kan ges om redskapet endast används ett fåtal dagar per år).
- Restprodukter ska tas med ut ur skogen och hanteras på lämpligt sätt. Farligt avfall får endast transporteras i typgodkända förpackningar.

Arbeta säkert!

Se till att du har:

- ✓ Tillgång till första hjälpen-utrustning
- ✓ Beredskap för eventuell personskada
- ✓ Tillgång till lämplig saneringsutrustning
- ✓ Bedömt om det föreligger risk för brand

Diken

- Nya diken för markavvattning får inte anläggas på tidigare odikad mark.
- Tidigare anlagda diken på lågproduktiva torvmarker får inte underhållas. Detta innefattar torvmark med vegetations-typerna lavtyp, lavrik typ, fattigristyp, kråkbär-ljungtyp och starr-fräkentyp.
- Befintliga diken får underhållas till sitt ursprungliga djup om det finns behov, för att säkerställa att produktionsförhållandena inte avsevärt försämras. Samråd med Skogsstyrelsen krävs om åtgärden riskerar att ha negativ påverkan på sjöar och vattendrag eller om diken ligger i anslutning till områden med höga naturvärden.
- Skyddsdikning är endast tillåtet då det behövs för att uppfylla skogsvårdslagens föryngringskrav. Tillstånd krävs från Skogsstyrelsen.

Skogsbilvägar

- Vid byggnation av skogsbilväg måste först en naturvärdesbedömning genomföras vid barmark och dokumenteras, detta för att säkerställa att området inte har höga naturvärden.
- Vid upprustning av skogsbilvägar som omfattar grävarbeten ska slamtransport till vattendrag, våtmarker etc. minimeras och det ska säkerställas att väg diken inte mynnar direkt i vattendrag eller värdefulla våtmarker.
- Eventuella vandringshinder orsakade av vägtrummor ska åtgärdas i samband med upprustning av vägar som omfattar grävarbeten.

Vill du veta mer?

Ladda ner dokumentet INS-66766 – Instruktion för självverksamma certifierade skogsägare på Skogsägarwebben. Du kan också kontakta din lokala virkesköpare eller certifieringsansvarig.

infocertifiering@billerud.com | billerud.se/skog